

Vlaams
Parlement

stuk **1707** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 10 juli 2012 (2011-2012)

Hoorzitting

met een aantal jongeren over het Jongerenpact 2020

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Chokri Mahassine en mevrouw Tinne Rombouts

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heer Paul Delva, mevrouw Els Kindt, de heren Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Chris Janssens, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de heer Ludwig Caluwé, de dames Vera Jans, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Jan Penris, Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Jan Roegiers;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Op 26 juni 2012 vond in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting plaats over het Jongerenpact 2020.

1. Verwelkoming door de heer Philippe De Coene, voorzitter, en de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

De heer *Philippe De Coene*, voorzitter, heet de aanwezige jongeren welkom. Hij verwelkomt tevens mevrouw Veerle Heeren, eerste ondervoorzitter van het Vlaams Parlement. Zij zal ook aanwezig zijn bij de officiële ondertekening van het Jongerenpact 2020 na deze vergadering in De Loketten.

Minister *Pascal Smet* ziet het Jongerenpact 2020 als het toekomstproject van Vlaanderen voor jongeren. Het is een aanvulling bij ViA (Vlaanderen in Actie) 2020. Er worden afspraken gemaakt tussen de Vlaamse overheid, het middenveld, de sociale partners en kinderen en jongeren om de samenleving tegen het jaar 2020 te veranderen op basis van de uitdagingen die de jongeren hebben geschetst. Dit moet een leidraad zijn voor het jeugdbeleid in de komende negen jaar en de jongeren zullen het mede-eigenaarschap dragen van deze dynamiek. Het jongerenpact is geen extra plan, geen waslijst van acties met een ingewikkeld opvolgsysteem. Toch zullen de stakeholders, de jongeren, de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement minstens een keer per jaar samenkomen voor overleg.

Het pact zal straks door de Vlaamse Regering worden ondertekend, samen met de jongeren en de stakeholders. De minister vond het belangrijk om ook het Vlaams Parlement bij dit pact te betrekken. Daarom is hij blij dat een aantal jongeren het woord kunnen nemen in de commissie die bevoegd is voor Jeugd en dat zo veel leden aanwezig zijn om te luisteren naar de jongeren en met hen van gedachten te wisselen. De minister vindt het ook positief dat mevrouw Veerle Heeren, die hier parlamentsvoorzitter Jan Peumans vervangt, niet alleen het protocollaire gedeelte zal bijwonen, maar ook deze hoorzitting. Hij dankt de betrokken jongeren voor het participatieve proces van de voorbije maanden. Hij is ervan overtuigd dat dit proces voor verschillende hier aanwezige jongeren een zeer bepalend element zal zijn in hun verdere leven en is er evenzeer van overtuigd dat een aantal onder hen een politieke carrière wacht.

2. Presentatie door de jongeren van de living library

De heer *Brian Desplinter* legt uit dat de veertien jongeren die deel uitmaakten van de living library die voor het traject naar een Jongerenpact 2020 werd ingeschakeld, voor het eerst samenkwamen in februari van dit jaar. Hoewel het om totaal verschillende jongeren gaat, konden ze goed met elkaar opschieten en zijn ze intussen een hechte vriendengroep geworden.

Mevrouw *Ine Schockaert* benadrukt dat deze groep een intensief en leerrijk parcours heeft meegemaakt. Deze groep is de ruggengraat geweest van het jongerenpact en dat was een hele eer. De betrokken jongeren zijn blij dat ze vandaag de ondertekening van het jongerenpact mogen bijwonen. Ze hopen dat er tegen 2020 vooruitgang zal zijn geboekt en dat het jongerenpact dan echt mee heeft gezorgd voor een betere toekomst.

Mevrouw *Nozizwe Dube* gaat in op het thema politiek en participatie. Het engagement voor dat thema is dat tegen 2020 jongeren in specifieke lesonderdelen of activiteiten op school voldoende politieke en maatschappelijke bagage moeten meekrijgen, zodat ze als volwaardige partner kunnen deelnemen aan politieke besluitvorming. In 2020 zouden jongeren zich politiek correct moeten kunnen verantwoorden, onder meer dankzij politieke en maatschappelijke vorming op school. Jongeren zullen dan de essentie van politiek en participatie begrijpen en beseffen dat de link naar politiek heel dichtbij is, in hun leefwereld. In 2020 zullen jongeren gelijkwaardige politieke tegenstanders zijn en kunnen ze een

politiek engagement aangaan als volwaardige partners. Ze kunnen dan hun eigen mening vormen en uiten, om zich zo meer te engageren en deel te nemen aan de politieke opinie.

De situatie van jongeren en de politiek nu en in 2020 wordt vervolgens getoond aan de hand van een korte sketch.

Mevrouw *Sara Demeyer* presenteert het thema veiligheid. Het engagement is daar dat er tegen 2020 een jongerenperspectief moet zitten in het 'veiligheidssysteem'. De jongeren moeten hun rechten kennen, straffen moeten in verhouding staan tot de vergrijpen en ook aan kleine vergrijpen moet effectief gevolg worden gegeven binnen de vier maanden. Tegen 2020 zal er dan hopelijk minder jongerencriminaliteit en een verhoogd veiligheidsgevoel bij jongeren zijn. Jongeren krijgen dan hopelijk ook voldoende informatie over de werking van justitie.

Ook deze situatie wordt aan de hand van een toneeltje geïllustreerd door de jongeren.

Mevrouw *Ine Schockaert* heeft het over milieu en duurzaamheid. Voor dit thema luidt het engagement dat tegen 2020 alle producten moeten voorzien zijn van een duidelijk zichtbare en begrijpbare ecoscore en dat er stimulansen zijn voor producenten en consumenten om producten en diensten met een goede ecoscore te produceren en te kopen. Op dit ogenblik zijn consumenten zich te weinig bewust van de negatieve impact van hun koopgedrag op het milieu. De spreker hoopt dat de consument dit in 2020 wel zal beseffen, dankzij een duidelijk zichtbare ecoscore op producten en diensten. Het prijsbeleid zal dan ook leiden tot goedkopere milieuvriendelijke producten en diensten. Dat zal het koopgedrag positief beïnvloeden. Producenten zullen ook duurzamer en ecologischer produceren, zodat ook hun negatieve impact op het milieu kleiner zal zijn.

De heer *Michiel Vanackere* schetst voor het thema gezondheid de huidige situatie. De samenleving is nu eigenlijk gemaakt voor jongeren die zich goed in hun vel voelen. Sommige jongeren worstelen echter met depressies, met hun gevoelens of met hun geaardheid. Dergelijke thema's zitten vaak in de taboesfeer, jongeren kunnen er nergens mee terecht en dat weegt op hen. Mevrouw *Laura Bruyninckx* schetst de gewenste situatie in 2020. De jongeren voelen zich dan veel beter in hun vel omdat ze over alles kunnen praten, ook over zaken die te maken hebben met de geestelijke gezondheid. Ze weten dan ook waar ze terechtkunnen met problemen en kunnen erover praten met vrienden en vriendinnen, omdat ze weten waarover het gaat.

De heer *Michiel Vanackere* stelt met betrekking tot het thema wonen dat vooral bemiddelde mensen hun gading kunnen vinden op de huidige woningmarkt. Jongeren die pas afgestudeerd zijn en op eigen benen willen gaan staan, maken zich zorgen omdat een woning huren of kopen heel duur geworden is. Ook de omstandigheden waarin jongeren soms moeten leven, is nu een probleem. Mevrouw *Stella Kozyreva* legt uit hoe de situatie er in 2020 zou moeten uitzien. Jongeren vinden gemakkelijker een woning dankzij het bestaan van aantrekkelijke alternatieve sociale woonvormen en projecten, zoals 'cohousing' en sociale huisvesting. De woningmarkt is dan financieel toegankelijker voor jongeren.

Mevrouw *Lien Clysters* gaat in op het thema mobiliteit. Het engagement luidt dat er tegen 2020 een breder, stipter en efficiënter openbaar vervoer is dat beter afgestemd is op andere vervoermiddelen en op de noden en behoeften van de jongeren. Het doel is een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving en daardoor ook minder verplaatsingen met de auto. In 2020 komen jongeren zo overal op tijd, zijn er minder auto's en dus minder files en minder vervuiling en geen ouders met stress.

De situatie nu en in 2020 wordt vervolgens geïllustreerd via twee toneeltjes.

De heer *Brian Desplinter* heeft het over het thema verdraagzaamheid. Daarvoor werd het engagement opgenomen dat er tegen 2020 in elk levensdomein (bijvoorbeeld school, vrije tijd en werk) een diversiteit van jongeren en kinderen aanwezig is, die er elkaar actief ontmoeten om zo tot een respectvolle en verdraagzame samenleving te komen, zonder uitsluiting en pesten. In 2020 gaan kinderen en jongeren liefdevoller met elkaar om. De stereotiepe beelden worden doorbroken. Jongeren kunnen vrij hun mening uiten en zijn gelukkiger omdat ze zichzelf kunnen zijn. Het zelfmoordcijfer is gedaald.

Aan de hand van een fragment uit het filmpje van de ‘Move tegen pesten’ van Ketnet worden de huidige toestand en de in 2020 gewenste situatie vervolgens geïllustreerd.

Mevrouw *Imane Kostet* heeft het over het thema armoede. Te veel jongeren leven nu nog in armoede. Ze kampen met financiële problemen thuis, zonder dat iemand het weet. Vaak is het moeilijk om daarvoor uit te komen en moeilijk om uit de problemen te geraken.

Mevrouw *Stella Kozyreva* schetst de gewenste situatie in 2020. De gang van zaken zou dan omgekeerd moeten zijn: mensen in armoede hoeven zelf niet meer de stap te zetten naar de bevoegde instanties, maar de instanties nemen het initiatief om hen ter hulp te komen. Mensen in armoede moeten structureel kunnen participeren aan de samenleving.

Mevrouw *Margot Lamote* zegt dat voor het thema onderwijs werd ingeschreven dat jongeren die in 2020 het onderwijs verlaten, hun vaardigheden hebben opgebouwd vertrekkende vanuit hun eigen competenties en interesses. De jongeren moeten worden klaargestoomd om op creatieve manieren het hoofd te kunnen bieden aan de uitdagingen in een geglobaliseerde wereld die constant verandert, onder meer met het oog op de arbeidsmarkt. In 2020 zullen jongeren maatschappelijk sterker staan, waardoor ze een realistische en creatieve kijk hebben op de geglobaliseerde wereld. Jongeren kunnen dan doen wat ze graag doen en wat ze goed kunnen, omdat de focus tijdens de schoolloopbaan op hun competenties en interesses komt te liggen.

De heer *Omar Rejdy* zal het hebben over het thema werk. Dat is zijns inziens misschien wel het belangrijkste thema, want de stap naar de arbeidsmarkt is niet evident. Daarom is een betere samenwerking tussen het onderwijs en de bedrijfswereld noodzakelijk. Jongeren moeten tijdens hun onderwijsloopbaan hun kansen op de arbeidsmarkt goed leren inschatten, onder meer door stages en bedrijfsbezoeken. Zo zullen ze sterker in hun schoenen staan. Bedrijven moeten opleidingen en omscholingen aanbieden, bijvoorbeeld voor knelpuntberoepen. Daar kunnen alle betrokkenen hun voordeel bij doen, zowel de jongeren als de bedrijven en de samenleving in haar geheel.

3. Vragen van de leden en antwoorden van de sprekers

De heer *Chris Janssens* dankt de jongeren voor hun aanwezigheid en hun mondigheid. Hij vindt de bijdragen van de jongeren veelbelovend voor 2020. Hun doelstellingen zijn ambitieuzer dan die van veel ministers in hun beleidsnota's. Zowel voor de Vlaamse Regering als voor het Vlaams Parlement zijn er de komende acht jaar duidelijk nog heel wat uitdagingen. Wat politieke participatie betreft, vraagt de spreker of zijn indruk klopt dat jongeren op dit moment nog steeds vinden dat ze niet voldoende gehoord worden door de politici. En van wie precies willen zij in 2020 volwaardige tegenstanders zijn?

Mevrouw *Nozizwe Dube* verduidelijkt dat zij met ‘gelijkwaardige politieke tegenstanders’ bedoelde dat jongeren niet langer meer naïef zijn. Correcter ware misschien geweest om van politieke deelnemers te spreken. Jongeren zijn de leiders van morgen en daarom is het belangrijk dat ze nu al deelnemen. Stemrecht vanaf zestien is een mogelijk thema.

Mevrouw *Ine Schockaert* merkt op dat de hier aanwezige jongeren aangesproken werden en een traject hebben doorlopen. De andere jongeren zijn echter nog te weinig op de

hoogte van de inspraakmogelijkheden, van de bestaande waaier aan partijstandpunten en van de manier waarop de politieke wereld werkt. Zij hoopt daarom dat er tegen 2020 meer moeite zal worden gedaan om hen echt te betrekken.

Mevrouw *Tinne Rombouts* bedankt de aanwezige jongeren voor hun bijdrage aan het al afgelegde traject en voor de aangename voorstelling van de diverse onderdelen van het Jongerenpact 2020. Dit pact is de bekroning van een voornemen uit het regeerakkoord en de voorstelling ervan in deze commissie is de eerste stap van een verder lopend traject. De terecht ambitieuze doelstellingen zijn belangrijk voor de noodzakelijke jongerenklik die op alle beleidsdomeinen moet worden gemaakt. De uitdaging zal nu zijn om de gerealiseerde betrokkenheid richting 2020 vast te houden en de opvolging te blijven garanderen.

De heer *Chokri Mahassine* heeft waardering voor het lange proces dat is voorafgegaan aan het pact. Die weg is zelfs pertinentier dan de geformuleerde doelstellingen, waar niemand tegen kan zijn. Wel ondersteunt hij het pleidooi dat het onderwijs jongeren niet alleen moet voorbereiden op een plaats in de economie, maar ook op het meer mens zijn in de samenleving. Niemand is er tegen dat in alle onderwijsonderdelen voldoende politieke en maatschappelijke bagage moet meegegeven worden, maar over de vraag hoe dat moet worden georganiseerd bestaat minder eensgezindheid. Ook over veiligheid trouwens, want het lid heeft opgemerkt dat het standpunt over de gemeentelijke administratieve sancties genuanceerder is dan dat van andere vertegenwoordigers van jongeren, zoals de Vlaamse Jeugdraad bijvoorbeeld. Hij besluit met de wens dat er nog veel meer overleg met jongeren komt.

Mevrouw *Katrien Schryvers* is heel tevreden met de themakeuze en de aandacht daarin voor kinderen en jongeren die het moeilijk hebben in de maatschappij. Er zijn steeds meer kinderen en jongeren die in probleemsituaties en in de jeugdhulp terechtkomen en onder meer in dit parlement wordt gepoogd de oorzaken daarvan in kaart te brengen, zodat oplossingen en mogelijkheden voor preventie kunnen worden onderzocht. Recent vond hier ook de Staten-Generaal voor de Jeugdzorg plaats. Het lid pleit er dan ook voor dat ook de aanwezige jongeren dat aspect blijven opvolgen.

De heer *Philippe De Coene*, voorzitter, dankt de aanwezige jongeren voor het geleverde werk en voor het feit dat het parlement de primeur heeft gekregen van het Jongerenpact 2020. Hij wenst de jongeren nog veel succes en doorzettingsvermogen.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Chokri MAHASSINE
Tinne ROMBOUTS,
verslaggevers